

ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿದಾದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಒಡಲು

ನೀರು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡರೆ ಜೀವಲಾಭ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಚಿತ್ರ: ಪ್ರಶಾಂತ್ ಎಚ್.ಬಿ.

60ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೂರು ಮನೆಗಳಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕೆರೆಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯೇ ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಲವತ್ತು ಅಡಿ ಆಳದ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಲ್ಲಿ 35 ಅಡಿ ನೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಊರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಅದಷ್ಟೇ ನೀರನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ದರೂ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹತ್ತಾರು ಜನರು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಸರತಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಇಳಿದು ನೀರು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಬಾಚಿ ಬಳಿದು ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾರಣ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಮಾತ್ರ ಬಳಸದೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬಳಕೆಗೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ನದಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಆಗಲು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 1450 ದಶಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿರುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರು ತೆಳ್ಳಗಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತು ಎದುರಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ಬಿಟ್ಟುಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಎಕರೆ

ಕಾಫಿ ತೋಟ ನಾಶಪಡಿಸಿ, ಐಷಾರಾಮಿ ಕಾಲೋನಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದಾಗ ಹರಿವು ದುರ್ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನವೂ ನದಿಗಳು ಮೊಟಕಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮ, ಖನಿಜ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ, ಶಿಲೆಗಳ ಪಾಲಿಷ್, ವಾಹನ ತೊಳೆಯುವ ಸರ್ವಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಉದ್ಯಮಗಳು ನೀರನ್ನು ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾರಣವೂ ನದಿಗಳನ್ನು ಬಡಕಲಾಗಿಸಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಾಂದ್ರತೆಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾದ ಅರಣ್ಯ ಬಹುತೇಕ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಮರಳಿನ ಲೂಟಿ ನದಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಮಾಡಿ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇರುಗಳು ಜಲಮೂಲದ ತವರು. ಆದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ 4000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕಾಫಿ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಕಾಳು. ಕಾಫಿ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಾಳಕ್ಕೆ ತಲುಪಲಾರವು. ಹೀಗಾಗಿ ಇವು ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಗಿಡಗಳು.

ಇವು ನೀರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ದೂರದ ನೀರನ್ನು ಸೆಳೆದು ಬಸಿಯಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿ ಇದ್ದೆಡೆ ಅಂತರ್ಜಲ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. 1977ರಿಂದ 1997ರವರೆಗೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 28ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

2015ರಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು 50,000 ಮರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿ ಎಳೆಯಲು ಬುಡಸಮೇತ ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಡುವೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು 3 ಲಕ್ಷ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮರಗಳು ನದಿಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವ ಅಮ್ಮಂದಿರು. ಬೇರುಗಳು ಜಲದ ಕಣಜ. ಕಾವೇರಿಯ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳ ಜಲಾನಯನದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 81,155 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 87ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಜಲಾನಯನದ ಕನಿಷ್ಠ 1/3 ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಅಂದಾಜು 242 ಕೋಟಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ನದಿ ಸಮೀಪದ ಖಾಸಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ತನ್ನ ಹರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂಚಿತವೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಮಾಣದ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ವೃಥಾವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ನದಿಯ ಅವನತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಲಸಂಪತ್ತಿರಬಹುದು. ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ದೋಚುತ್ತಿದ್ದರೆ ನದಿ ತಿಣುಕುತ್ತಾ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೊರಗುತ್ತಿರುವ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಶ್ರಮಿಸಲೇಬೇಕಿದೆ.

ಬಲಾಢ್ಯರ ಮೌಢ್ಯ

ಮಾನವರು ಕೃತ್ರಿಮದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹರಿವಿನ ನಡೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಡೆ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಮನುಷ್ಯರ ಅವಿವೇಕದ ಪರಮಾವಧಿ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಿರ್ಮಾತ್ಮ ಕೆಂಪೇಗೌಡ, ನಗರದಲ್ಲೆಡೆ ನೂರಾರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ. ಒಂದು ಕೆರೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದರೆ ನೀರು ಮತ್ತೊಂದು ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿ ರಾಜ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದ. ಎಷ್ಟೇ ಜೋರು ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೂ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತು. ಇಂದು ನಗರದ ಮೋರಿಗಳನ್ನು, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು, ರಾಜ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತರಿಸಿರುವುದು ಮಾತ್ರಲ್ಲ, ನೀರು ಹರಿಯುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ತರಿಣಾಮ, ಸಣ್ಣ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೂ ಬಡಾವಣೆಗಳ ಮನೆಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ, ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳ ಸುತ್ತ ಕೆರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ ಬಂದರಂತೂ ಮೋರಿಯ ನೀರು